

Omgaan met Tegenstand Handelingen 4.1–22

Ds. Dr. Jos Strengholt

Zamalek 2011

Vandaag wil ik met u nadenken over de vraag hoe wij gehoorzame volgelingen van onze Heere Jezus Christus kunnen zijn, ook wanneer de omstandigheden moeilijk zijn, wanneer de mensen om ons heen of de overheid ons christelijk geloof haten. Hoe zorgen wij ervoor dat wij ons niet laten intimideren door onze omstandigheden?

Deze vraag is belangrijk voor ons, zowel voor ons leven in Egypte als voor ons leven in de landen waar velen van ons vandaan komen.

Wat was het geheim van de apostelen, die zelfs in de brandende oven van vervolging moedig bleven opkomen voor hun Heere en Meester, Jezus Christus?

1. De leiders van Israël

In Handelingen 4 hebben wij gelezen over de problemen waarmee de apostelen Petrus en Johannes werden geconfronteerd. De priesters, de bevelhebber van de tempelwacht en de Sadduceeën hadden hen gearresteerd en in de gevangenis gezet. De volgende dag verschenen Petrus en Johannes voor het Joodse bestuur.

Stel u eens voor dat u voor de leiding van Egypte zou moeten verschijnen – voor de Militaire Raad, of voor uw eigen regering – omdat zij kritisch staat tegenover uw christelijk geloof!

De Joodse regering, het Sanhedrin genoemd, bestond uit zeventig mannen: een combinatie van politici, oudere wijze mannen en leraren van de Joodse wet. We hebben gezien dat de hogepriester Annas daar aanwezig was, evenals zijn schoonzoon Kajafas, Johannes, Alexander en andere leden van de familie van de hogepriester.

Al deze mensen waren slechts enkele maanden eerder betrokken geweest bij de veroordeling van Jezus. Dit waren de mannen die Jezus hadden laten kruisigen.

De Joodse regering stond stevig onder invloed van de filosofische stroming van de Sadduceeën. Zij ontkenden het bestaan van een geestelijke wereld; zij geloofden niet in engelen of demonen, zij ontkenden de mogelijkheid van een opstanding uit de doden en zij verwierpen een groot deel van de oudtestamentische Schriften.

Door hun rijkdom hadden zij de controle gekregen over de tempel. Ook hadden ze het ambt van hogepriester in handen. Hogepriester Annas en zijn familie waren Sadduceeën.

Dit Sanhedrin had gehoopt de aanspraken van Jezus voorgoed het zwijgen op te leggen door Hem te doden. Die hoop werd echter verbrijzeld door alles wat er sinds de kruisiging van Jezus was gebeurd. Eerst waren er al die berichten van mensen in Jeruzalem die de opgestane Jezus hadden gezien, en nu hadden Petrus en Johannes een verlamde man genezen in de Naam van diezelfde

Jezus. Petrus had tegen die verlamde gezegd, te midden van een grote menigte getuigen in de tempel:

„Zilver en goud heb ik niet, maar wat ik heb, dat geef ik u: in de Naam van Jezus Christus de Nazarener, sta op en ga lopen!" ... En met een sprong stond hij overeind en liep rond (Han. 3.6, 8)

Na deze wonderlijke genezing preekte Petrus in de tempel:

[De] Vorst van het leven hebt u gedood, Die God uit de doden opgewekt heeft, waarvan wij getuigen zijn. En Zijn Naam heeft deze man, die u ziet en kent, sterk gemaakt door het geloof in Zijn Naam. En het geloof dat er is door Hem, heeft hem in aanwezigheid van u allen deze volkomen gezondheid gegeven. (Han. 3.15–16)

Petrus verkondigde dit openlijk in de tempel, zodat iedereen het kon zien en horen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de leiders van Israël, die betrokken waren geweest bij de moord op Jezus, onmiddellijk ter plaatse waren.

Petrus en Johannes werden voor één nacht opgesloten. Volgens de wetten van Israël was deze gevangenneming onwettig; er was geen enkele aanklacht tegen hen ingediend. Het was een duidelijk misbruik van gezag. Maar in dictaturen: wie roept de machthebbers ter verantwoording?

2. De apostelen

Petrus en Johannes werden voor de Joodse Raad gebracht. Slechts enkele weken eerder had Petrus nog gebedd voor een dienstmeisje dat hem herkende als een volgeling van Jezus, in het paleis van de hogepriester, in de nacht waarin Jezus werd gearresteerd.

Maar nu staat hij voor de hele regering en voor dezelfde hogepriester, en spreekt hij met standvastigheid en moed.

Toen zei Petrus, vervuld met de Heilige Geest, tegen hen: "Leiders van het volk en oudsten van Israël! Wanneer wij vandaag ondervraagd worden over een weldaad aan een zieke man waardoor hij gezond geworden is, laat het dan bij u allen en bij heel het volk Israël bekend zijn dat door de Naam van Jezus Christus, de Nazarener, Die u gekruisigd hebt, maar Die God uit de doden opgewekt heeft, dat door Hem deze man hier gezond voor u staat." (Han. 4:8–10)

Zelfs tegenover een Joodse Raad die vijandig stond tegenover hun boodschap, spraken Petrus en Johannes nu vrijmoedig over hun geloof.

Deze mannen bezaten een innerlijke zekerheid, een vertrouwen dat duidelijk niet natuurlijk was. Zo kan God ook ons een innerlijke zekerheid en vertrouwen geven te midden van onderdrukkende omstandigheden.

Het is interessant om op de werkwoorden te letten waarmee de daden van de leiders van Israël worden beschreven. Zij waren verontrust... zij kwamen bijeen... zij lieten de apostelen voor zich brengen... zij ondervroegen hen. Precies zo waren zij ook met Jezus omgegaan! De apostelen werden behandeld zoals hun Meester behandeld was. Jezus had Zijn apostelen al gezegd dat zij dit konden verwachten. Dienaren worden behandeld zoals hun meester. Voor hen die bij Jezus Christus horen, ligt daarin iets diep eervols.

Ik vermoed dat Petrus en Johannes op dat moment terugdachten aan deze waarschuwende woorden van Jezus. Het is een troost te weten dat wat ons ook overkomt, niets buiten de kennis van onze Heere valt. Hij heeft dit voorzien. Hij kent ons en Hij weet ook wat ons overkomt. Dat is een grote troost in moeilijke tijden.

De slechte behandeling van Petrus en Johannes door hun overheid moet veroordeeld worden. Maar voor christenen is er ook een andere kant aan deze medaille. John Wesley schrijft in zijn commentaar op het Nieuwe Testament:

Zo heeft God het wijs beschikt dat deze Joodse leiders eerst in de tempel een volledig getuigenis van de waarheid hoorden, en daarna in de Hoge Raad; een plaats waartoe de apostelen nooit toegang zouden hebben gekregen als zij daar niet als misdadigers waren binnengebracht.

Wat deze leiders ten kwade bedoelden, gebruikte God ten goede. De kerk kon zelfs tegenover de leiders van het volk het Evangelie verkondigen. Denk aan de woorden van Jozef, hier in Egypte, tegen zijn broers die hem als slaaf hadden verkocht:

Jullie, jullie hebben kwaad tegen mij bedacht, maar God heeft dat ten goede gedacht.
(Gen. 50.20)

Precies dit gebeurde toen de Joodse leiders Jezus kruisigden. Zij bedoelden het ten kwade, maar God gebruikte het ten goede: tot redding van de wereld.

Soms bevinden wij ons in moeilijke, heel moeilijke omstandigheden. Misschien zullen wij nooit begrijpen hoe die tot zegen zijn voor onszelf of voor anderen. Maar wanneer wij ook die momenten dat het echt moeilijk is, gebruiken om anderen op onze Heere te wijzen, veranderen wij ons probleem in een gelegenheid.

Wij zijn pas echt verliezers als we tijden van nood alleen maar als problemen zien, en niet ook als door God gegeven kansen.

Ik wil niet zeggen dat onze omstandigheden eigenlijk wel meevallen. Uw en mijn problemen kunnen heel serieus moeilijk zijn. Kerken worden in Egypte in brand gestoken, mensen worden gemarteld, miljoenen mensen hebben geen geld om hun rekeningen te betalen. Daar is niets moois of verhevens aan. Maar het betekent niet dat God ons verlaten heeft. Midden in onze donkerste momenten is Hij nabij. En Hij vraagt ons om ook op zulke momenten trouwe getuigen van Hem te zijn.

3. Het geheim ligt in de boodschap

Hoe konden de apostelen zoveel moeilijkheden verdragen en toch hun christelijk leven en bediening met zoveel kracht en vreugde voortzetten? Wat maakte het verschil?

Het antwoord lijkt zo eenvoudig: de apostelen kenden de feiten van het Evangelie.

Tegen de Joodse leiders zei Petrus over Jezus: „Die u gekruisigd hebt, maar Die God uit de doden opgewekt heeft.” (Han. 4.10)

En hij zei: „Want wij kunnen niet nalaten te spreken over wat wij gezien en gehoord hebben.” (Han. 4.20)

De kerk van het Nieuwe Testament geloofde geen sprookje of een mooi geschreven stuk mythologie. Zij geloofde vanwege de feiten.

Enkele weken eerder was Jezus gekruisigd. Heel Jeruzalem had dat gezien. Drie dagen later leefde Hij weer en verscheen Hij aan honderden mensen. Ook aan Petrus en Johannes.

„Hoe zouden wij kunnen ophouden te spreken over wat wij gezien en gehoord hebben?”, zo betoogden de apostelen.

Vele tientallen jaren later, toen de apostel Johannes al zeer oud was, schreef hij in een brief:

Wat er was vanaf het begin, wat wij gehoord hebben, wat wij gezien hebben met onze ogen, wat wij aanschouwd hebben en onze handen getast hebben van het Woord des levens [...] verkondigen wij u. [...] Het leven is geopenbaard en wij hebben Het gezien en wij getuigen ervan [...] wat wij gezien en gehoord hebben. (1 Johannes 1.1–3)

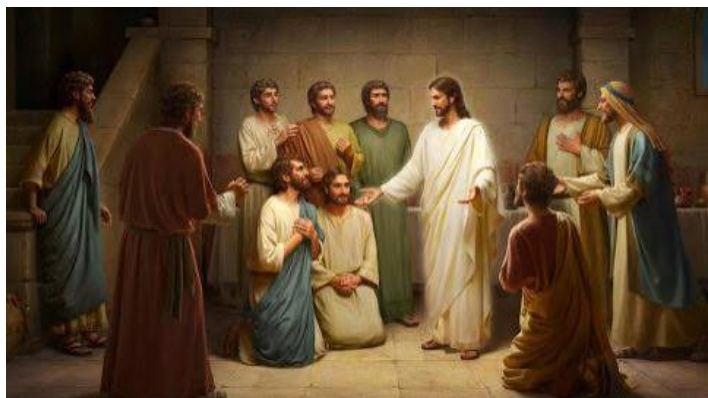
De woorden van Petrus en Johannes in deze vroege preek verschillen nauwelijks van wat Johannes vijftig jaar later schreef. Het gaat steeds om Jezus Christus: Degene Die zij gezien, gehoord en aangeraakt hebben. Degene Die gestorven was en Die zij opnieuw zagen, hoorden en aanraakten nadat Hij uit de doden was opgestaan.

Ook de boodschap van verlossing was onveranderd. Petrus legde aan de Joodse regering uit:

En de zaligheid is in geen ander, want er is onder de hemel geen andere Naam onder de mensen gegeven waardoor wij zalig moeten worden. (Han. 4.12)

Vijftig jaar later schreef Johannes:

Het leven is geopenbaard en wij hebben Het gezien en wij getuigen ervan, en wij verkondigen u het eeuwige leven, dat bij de Vader was en aan ons geopenbaard is. (1 Joh. 1.2)

Van het begin tot het einde van hun leven wisten de apostelen: de feiten zijn duidelijk. Jezus is gestorven en weer opgestaan. En het eeuwige leven, de zaligheid, is volledig geconcentreerd in Jezus Christus, Die sterker is dan onze donkerste vijand: de dood. Het was deze redding die de vroege kerk de moed gaf om te spreken, te leven en de wereld te veranderen.

Deze kennis van de feiten was niet alleen een zaak van het verstand. De Heilige Geest – God Zelf – was neergedaald om in en rondom allen te zijn die in Jezus geloofden. God Zelf was nu bij hen.

Dat geeft ook ons moed. De feiten zijn duidelijk. Hij is gestorven, Hij is opgestaan en Hij waarborgt onze eeuwige zekerheid. En God is ook tot ons gekomen; door Zijn Geest omringt Hij ons altijd en overal.

Als wij hiervan diep overtuigd zijn, zowel met ons verstand als met ons hart, hoe zouden wij dit ooit kunnen verloochenen? Of wij nu spreken met onze huishoudelijke hulp of geconfronteerd worden met vijandige vragen in een samenleving die onze Heere hartgrondig en soms zelfs gewelddadig afwijst.

Natuurlijk hielden de apostelen niet op te spreken over wat zij gezien en gehoord hadden. Zij wisten dat het waar was. Zij wisten dat het de beste boodschap aller tijden was.

Dit is het eerste voorbeeld van christelijke burgerlijke ongehoorzaamheid in de geschiedenis. Ja, wij gehoorzamen onze overheid en zoeken het welzijn van ons land. Maar wij zullen onze overheid nooit toestaan ons het zwijgen op te leggen over het Evangelie, omdat het waar is en de allerbeste boodschap voor alle mensen.

De religieuze leiders van Israël zagen de moed van Petrus en Johannes en stonden versteld. Zij konden de opstanding van Jezus niet aanvaarden, maar zij konden de feiten ook niet ontkennen. Zij kwamen niet met een andere verklaring voor het lege graf en probeerden ook het wonder van de genezen verlamde niet te ontkennen. De feiten ontkennen was onmogelijk.

Zij durfden Petrus en Johannes niet te straffen, omdat duidelijk was dat zij van de ene op de andere dag populair waren geworden onder de Joden in Jeruzalem. "Allen verheerlijkten God over wat er gebeurd was." (Han. 4.21)

En: "Velen dan van hen die het Woord gehoord hadden, geloofden, en het aantal mannen werd ongeveer vijfduizend." (Han. 4.4) En ook duizenden vrouwen en kinderen sloten zich aan bij deze nieuwe massabeweging.

Daarom bedreigden de leiders de apostelen nog wat meer en ze lieten hen vervolgens gaan.

Ach, hadden die Joodse leiders maar de moed gehad zich ook bij deze Jezusbeweging aan te sluiten. Maar zij wilden niet.

Misschien zou het hun levensstijl te veel hebben aangetast. Hun machtspositie. Hun jarenlange religieuze opleiding. Misschien vonden zij het eenvoudig te beschamend.

Conclusie

Maar wij moeten ons niet al te veel bezighouden met die Joodse leiders. Zijn er misschien dingen in ons eigen leven waardoor wij weigeren God werkelijk te gehoorzamen, ook al kennen wij de feiten?

Dat is heel goed mogelijk. Daarom is het belangrijk ons eigen hart te onderzoeken. Het is gevaarlijk een leven te leiden dat niet in overeenstemming is met Gods werkelijkheid.

Zijn wij bereid niet alleen de harde feiten van het Evangelie te aanvaarden, maar ook de juiste conclusies daaruit te trekken?

Als Hij inderdaad na Zijn kruisdood uit de doden is opgestaan, dan hebben wij hier de Mens Die sterker is dan de dood. De eeuwigheid ligt in Zijn handen.

Door met Hem verbonden te zijn, krijgen wij toegang tot die eeuwigheid.

Dat is een grote troost in moeilijke omstandigheden. Het geeft ons moed om de weerstand tegen het Evangelie waar we soms meet te maken hebben, dapper te weerstaan en om in onze dagelijkse omstandigheden getuigen van Jezus Christus te zijn.

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.